

Az első váci „Püspöki Nyomdász” megújult kiadványai

Beszámoló a Gerő Alap támogatásából megvalósuló restaurálásokról

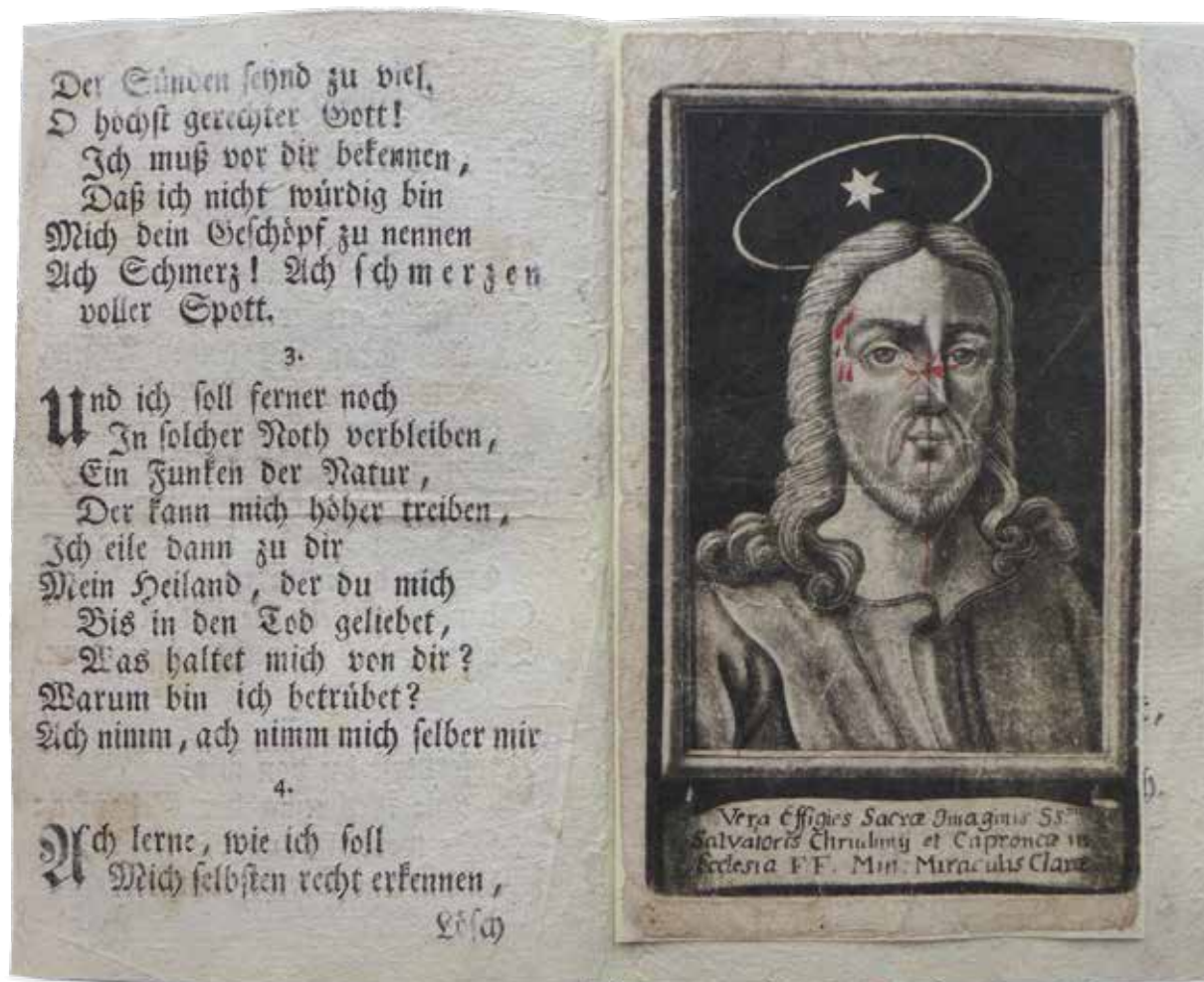
„... A Te óhajtásodra telepedett meg ugyanis minap a betű mestersége, amely íme most lábaidhoz borul. Ez fog a Te dicsőségedről, hatalmas tetteidről beszélni és nem engedi nevedet elmúlni...” (Részlet: Ambró első nyomtatványából 1772)

Tavalyelőtt, 2022-ben volt 250 éve, hogy Ambró Ferenc Ignác nyomdász Migazzi Kristóf püspök hívására 1772 tavaszán Egerből Vácra költözött, és a püspöki székvárosban elsőként alapított nyomdát. Mária Teréziától 1775-ben kapott privilégiumot nyomda létesítésére és a városban a mesterség gyakorlására. Műhelyében, azonban már 1772-től sorra láttak napvilágot a különböző nyomdatermékek. Kiadványainak többsége egyházi megrendelésre készült, melyeken büszkén viselte a „Püspöki Nyomdász” címet. Közel 200 kiadvány köthető nevéhez, többsége vallásos jellegű latin, magyar vagy német nyelvű dokumentum.

Az egyházmegyei könyvtárban több Ambró-nyomatványt is őrzünk, így például: *Balassi Bálint és Rimai János Istenes énekeinek* 1777-es váci kiadását, az egyházmegye első nyomtatott kalendáriumát 1773-ból vagy Migazzi Kristófnak, Vác mecénás püspökének az új székesegyház felszentelési ünnepén mondott beszédét 1772-ből, stb. Az évforduló kapcsán hoz-

zákezdünk a gyűjteményünkben fellelhető Ambró-kiadványok összegyűjtéséhez és feldolgozásához. A leválogatás során szembesültünk azzal, hogy számos dokumentum rendkívül rossz állapotban van, sürgős restaurálásra, illetve preventív állományvédelmi kezelésre szorul. A sérült kiadványokról állapotleírást és restaurálási tervet készítettünk Fehrentheil Henriette papír- és könyvrestaurátorral. Az Egyházi Könyvtárak Egyesülése 2022. június 27. és 29. között Pannonhalmán tartotta éves találkozóját, itt került sor a Gerő Éva, Gerő Katalin, Gerő Gyula Alap pályázatának eredményhirdetésére. A kuratórium 2022-ben a Váci Egyházmegyei Könyvtárnak ítélte a támogatást. Intézményünk az Ambró Ferenc Ignáchoz köthető különgyűjtemény egy részének restaurálására pályázott. Az elnyert 300.000 Ft-os támogatásból 9 nyomtatványt sikerült restaurálni. A munkát Fehrentheil Henriette papír- és könyvrestaurátor végezte. A megújult dokumentumok többsége helytörténeti szempontból rendkívül értékes kisnyomatvány volt.

Terveink között szerepelt, hogy a leválogatott Ambró-gyűjtemény további sérült darbjait is restauráljuk. Nagy öröm, hogy az idén folytathattuk a Gerő Alap segítségével elindított munkát. Fenntartónk támogatásának köszönhetően megújulhatott *Telek József: Tizenkét csillagú korona...* című kétkötetes prédikációgyűjteménynek II. kötete, mely 1772-ben szintén Ambró műhelyében készült. A *Katolikus Kultúra Heteiben*, 2023. november 8-án tartott, *Könyvtári Esték a Kolpingban* című rendezvénysorozatunk őszi, kiállítással egybekötött előadásán látogatóink már megcsodálhattak néhányat a restaurált Ambró-nyomtatványokból is. Az est vendége Fehrentheil Henriette papír-és könyvrestaurátor volt.

A fizikai megőrzésen túl terveink között szerepel, hogy Ambró kiadványainkat közétegyük online katalógusunkban, digitális formában is. Ennek kivitelezésére reményeink szerint a jövő évben kerülhet majd sor. Nagyon hálásak vagyunk, hogy a Gerő Alap anyagi támogatásának köszönhetően elindulhatott ez a helytörténeti szempontból különösen értékes állományvédelmi és digitalizálási projekt.

VARGA-KOHÁRI MÁRIA
Váci Egyházmegyei Könyvtár